

BISERIOn. Direcțiunea Liceului „M. Nicoară”
Arad**ALBA****REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ**
ORGAN OFICIAL AL EPĂRHNIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUIAPARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDUABONAMENTE:
Peatra 1 An . . . lei 300
Peatra 6 luni . . . lei 150

Cuvântarea

Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop, Dr. Andrei Magieru ținută la sfințirea crucilor și clopotelor catedralei din Timișoara (28 August 1938).

In mijlocul anilor și a evenimentelor ce aleargă, ca o stâncă a mântuirii și ca un simbol al statorniciei neamului deasupra celor trecătoare, s'a înălțat mândră această catedrală.

Trei acte, ca cele trei vârste omenești, arată momentele principale din lucrarea de zidire a unei Case a Domnului.

Sfințirea temeliei, cu înfigerea crucii, — simbolizând jertfa lui Iisus Hristos, pe care se întemeiază orice biserică, — se aseamănă cu botezul omului. Precum în botez omul primește un nume, și viața lui este închinată lui Hristos, așa și la sfințirea temeliei bisericii materialul amorf primește o formă spirituală, spre a deveni o zidire cu menire sfântă.

Așezarea edificiului sub puterea ocrotitoare a crucii, pe lângă că vestește o biruință a gândului cucernic, în planul de a face Casă lui Dumnezeu, se aseamănă cu o gălire de nuntă. Iar glasul clopotelor vestește începutul unei suflări divine, ce vine să sădășluisse între aceste ziduri.

Când apoi biserica terminată se sfințește și prin așezarea sfințelor moaște în altarul ei, inima ei începe să bată, iar prin sădășluisse Sf. Duh în lăcașul din acesta se face: izvor de har, de luminare, de renaștere prin botez, de vindecare prin sfințele taine și de pregătire a omului pentru cer și pentru viața cea veșnică, oare care limbă omenească ar putea descrie acest mister, fiindcă târnosirea unei biserici e totdeauna coborârea unui colț din cer și fixarea lui aici pe pământ.

Ne găsim astăzi în fața celui de al doilea act din lucrarea catedralei, când clopotele vestesc biruința crucii ce străjuește deasupra turlilor. Biserica grădește nu numai ochiul și auzul, ci și mințile și sufletul

nostru. Datori suntem să tâlcuim în crezul nostru național și bucuria zilei de astăzi.

Crucea e simbolul jertfei dar și al biruinței. Pe jertfa crucii de pe Golgotha se întemeiază biruința creștinismului. Din jertfa muceniciei noastre, izvorită din credința în crucea lui Hristos, s'a născut și biruința neamului nostru. Numai câtă vreme vom păstra această credință vom fi în stare să fim biruitoari. Pierzând credința în crucea lui Hristos, izvorul jertfelniciei noastre va seca și vom pierde bucuria biruinței.

Clopotele și-au luat originea din trâmbițele de argint, prin care poporul era adunat și chemat la luptă. Glasul clopotelor, pentru creștin, este totdeauna o chemare de luptă împotriva diavolului și pentru izbândă împărăției lui Dumnezeu.

Impreunați aceste două noțiuni: cea de biruință și cea de chemare. Din glasul clopotelor și strălucirea crucilor veți desprinde atunci chemarea la o biruință, la o nouă și definitivă biruință, la desăvârșirea României libere. Fericirea țării, această realizare a credinței noastre naționale, nu se poate face decât sub scutul unic și nebruit, al crucii lui Hristos.

Decâteori veți privi crucile acestei catedrale și veți auzi glasul clopotelor ei, un gând va trebui să se deștepte în mintea celor ce au însoțit cu dragoste înălțarea acestui sfânt lăcaș, gândul că Dumnezeu mântuirii noastre vine mai aproape de noi și că datori suntem a ne pregăti cum se cuvine spre a-l primi să sădășluisse între noi.

O mărturisire va trebui să însoțească acest gând, mărturisirea că nimic trainic nu se poate face în viața popoarelor ca și a ind-

vizilor, fără binecuvântarea lui Dumnezeu. Precum eliberarea noastră s'a făcut cu voia Lui, așa și consolidarea și fericirea țării nu se pot face fără de El.

Departe de a fi devenit obiecte de artă, bune pentru muzeu, bisericile românești, după epoca de eliberare își conturează tot mai luminos chipul salvator pe orizontul cețos al viitorului. Inscripția cerească „In acest semn vei învinge” nu și-a pierdut actualitatea.

Cel mai monumental edificiu al Banatului românesc, care este intruparea gândului nostru de recunoștință pentru Dumnezeu mântuirii și simbolul nădejzilor noastre, ca o ființă cu suflet viu, va avea de acum glas de chemare și semn de îmbărbătare, din înălțime, către noi.

Mulțumind Tatălui ceresc pentru bucuria zilei de astăzi îl rugăm să ne facă părtași și de bucuria de a vedea cât mai curând terminat acest sfânt lăcaș.

„Mântuiește Dumnezeule poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta!”.

„Izvoarele Ortodoxiei”

De pr. F. Codreanu

Am citit articolul „Ortodoxia în predică”, de al părintelui Ilarion V. Felea și sunt de acord, cum de acord trebuie să fie oricare cititor. Mai mult: între cauzele pe care le arată, căutam și cauza despre care am vorbit cu părintele Ilarion. Predicile de azi, sunt, în mare parte, lipsite de duhul mângâietor al Ortodoxiei și când sunt „pregătite” și când nu muștră. De ce? Fiindcă izvoarele, din care ne adăpăm, sunt străine de gândirea ortodoxă.

O țărancă bogată se întorcea acasă dela oraș. Ducea un coș plin de cornuri. Un medic a văzut cornurile și a întrebat-o: Ce faci cu atâtea cornuri? Țărancă, mândră pe bogăția și pe cuminența sa, a răspuns: Pentru cafea. Da, să nu crezi, domnule doctor, că noi suntem așa de înapoiași. Dimineața și noi mâncăm cornuri și luăm cafea cu lapte.

Medicul a ținut atunci o adevărată conferință despre lapte, despre cornuri și despre pâinea integrală. Grâul conține partea cea mai bună a sa tocmai în țărâțe. Acestea însă sunt aruncate, ca pâinea să fie albă. Spunea un exemplu, că au fost hrănite cu orez despoiat felurite animale și toate au început să slăbească. Păsărilor le cădeau penele, iepurii își pierdeau vioiciunea. Iată ce li s'au dat boabe întregi, nedespoiate, s'au refăcut.

Nouă ne lipsește pâinea integrală a Ortodoxiei și de aceea tânjesc predicile noastre. Noi citim, mai mult sau mai puțin, dar în cea mai mare parte cărți străine: franțuzești, nemțești, ungurești. Frații din Basarabia fac o excepție, căci pot citi în rusește. Traducerile în românește sunt, iarăș, în mare parte din limbi străine și ce citim, original sau traducere sunt sau cărți catolice sau protestante, cu toate ramificările protestantismului. Confrontarea celor citite cu dogma și cu duhul Ortodoxiei o încearcă puțin și oricât ar fi de migăloasă confrontarea, duhul străin lasă urme. Fie-ertatul Iosif Trifa, dacă n'ar fi folosit prea mult cărțile protestante, dacă ar fi avut la îndemână scrierile Sfinților Părinți, n'ar fi alunecat. Râvna și însuflețirea lui cea mare a găsit frazela scrierilor protestante; s'a simțit atras spre ele, căci sunt ademenitoare. Povârnișul era gata. Am pulea aduce și alte exemple. Intr'o măsură oarecare toți suntem în aceeaș osândă. Mâncăm frazela fără vlagă, dela străini; și pâinea integrală a ortodoxiei, pâinea dătătoare de putere, ne lipsește. Predicile noastre n'au, pe lângă cuvintele Sfintei Scripturi, aproape nimic din Sfânta Tradiție, din Sfinții Părinți. Ici colo câte un scurt citat, luat în felul cum se află în manualele mai de seamă, trunchiate, poate în traducere defectuoasă sau cel puțin greoaie. De câteori ne pregătim predicile ne simțim ca omul cu o singură mână, cu un singur picior, cu un singur ochiu.

Ceea ce avem până acum, e prea puțin: Scrierile Părinților Apostolici și ici-colo traduceri singuratică. Comentariile Sfântului Ioan Gură-de-Aur, tipărite pe vremuri în Tipografia Cărților bisericești, azi sunt epuizate și din ce s'a tipărit, în Transilvania nu avem decât în bibliotecile mari.

Abia acum ni se vestește, că, prin râvna unui grup de teologi învățați și însuflețiți, vom avea „Izvoarele Ortodoxiei”. Ceea ce n'a putut înfăptui Patriarhia, e vorba să înfăptuiască o mână de oameni. Am zis: „e vorba”, pentru că ne pândește o îngrijorare. E mare teama, că acești teologi însuflețiți nu vor avea sprijinul trebuincios; că toată însuflețirea lor se va împotmoli în nepăsarea noastră.

Să ne gândim la greutatea, pe cari le are și la inlesnirile pe cari le face această întreprindere. Trebuie să știm: ce muncă cere o traducere bună, exactă și frumoasă. Credem, că textul va fi însoțit de lămuririle ce se cer cuprinse într'un temeinic studiu introductiv, apoi de trimiterile la părți similare sau identice din alți scriitori. Puneți cheltuielile cu hârtia și cu tiparul pentru volume de 280—320 pagini și

socotiți, că pentru un abonament de 600 lei anual ni se vor da 12 volume. Nici romanele cele mai ieftine nu pot fi mai ieftine.

Gândiți-vă: ce bogăție înseamnă o singură carte de felul cărților ce ni se vor da. Pe cinci ani sunt contemplate să apară 60 volume. O adevărată comoară, un adevărat dar împărătesc*). Atârnă de noi, preoții, dacă vom avea bucuria să vedem „Izvoarele Ortodoxiei” sau dacă vom pierde prilejul, fără nădejdea de a ni se mai îmbia în curând. Atârnă de noi, dacă predicile noastre vor avea duhul ortodoxiei, mângâietor și întăritor, dacă vor fi fără vlagă sau, ceea ce va fi și mai rău, dacă vor fi pătrunse de un duh străin.

Pelerinajele la Mânăstirea Hodoș-Bodrog

Raportul acesta a venit cu întârziere, fiindcă cei cari au fost la sfânta Mânăstire n'au voit să scrie despre ei înșiși. Un cât de scurt raport însă trebuia să se facă, pentru că pelerinajele din acest an au fost încercarea credinței. Precedate și însoțite de ploți multe și mari, cu drumurile desfundate, pelerinajele totuși au atras la sfânta mânăstire un însemnat număr de creștini din satele județelor Arad, Timiș-Torontal, Săverin și B. hor. Fărăste, n'a fost acest număr așa de mare ca în anii cu vreme prielnică, a fost însă peste așteptări atât la sărbătoarea Sîmbării la Față, cât și la cea a Adormirii Maicii Domnului.

Asfel la sărbătoarea Schimbării la Față numărul pelerinilor a fost peste 3000. Intre aceștia cei mai mulți au fost din organizația Oastea Domnului dela Timișoara, Ghirodă, Șepreuș, Păuliș, Covăsinți, Cuvin. S'au spovedit și cuminecat aproape toți cei veniți, iar taina sfântului Maslu au primit-o peste 900 credincioși. Afară de obișnuitele slujbe dumnezești, s'au rostit mai multe predici de către ieromonahul Ștefan Lucaciu la întâmpinarea pelerinilor și în cadrele slujbelor dumnezești. Drumul Crucii a fost parcurs de toată mulțimea. Căte 14 meditații au fost rostite de preotul Petru Nemet din Șitin și preotul Zenobie Brădean din Curtici. Intre meditații pelerinii cântăreși au cântat cântări potrivite cu cele cuprinse în meditația fiecărui popas. Tot în cântări a fost petrecut și timpul dintre slujbele dumnezești. Cântările n'au conținut nici ziua, nici noaptea.

La sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului hramul Mânăstirii, numărul creștinilor a fost 6500. Au venit cu trenul, cu trăsurile și foarte mulți pe jos cu tot drumul rău și timpul p'oiș și rece. Unii au făcut pe picioare până la 80 kilometri. Cei mai mulți au fost din jurul Aradului, ostășii Domnului din comuna Podgoriei și de pe Crișuri. Cei din Sebeș au venit cu fanfară. Slujbele dumnezești au început cu două zile înainte de sărbătoare. La mai multe din aceste slujbe a predicat ieromonahul Gheorghe Lucaciu. Cuvântările

la 14 popasuri din Drumul Crucii au fost rostite de preoții Fiorea Codreanu și Ilarion V. Felea din Arad. S'au spovedit și cuminecat peste 3000 de creștini iar taina sfântului Maslu au primit-o aproape 4000.

Sfânta Liturghie a sărbătorii a fost săvârșită de către Prea Sfințitul Părinte Episcop Andrei înconjurat de un sobor de zece preoți și doi diaconi. În cursul dumnezeștei Liturghii diaconul Teodor Șiclovan a fost hirotonit întru preot duhovnic pentru parohia Rovine. Predica a fost rostită de P. S. Părinte Episcop, despre însemnătatea sărbătorii. Luând câteva momente din viața Preacuratei, P. S. Episcop a scos din fiecare mângâieri pentru cei întristați, sfaturi și îndemnuri de a înfrunta durerile cu creștinească nădejde în ajutorul lui Dumnezeu, prin mijlocirea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu.

După încheierea sfintei Liturghii, pelerinii au luat anafora, au sărutat crucea și au fost stropiți cu apă sfințită. Deodată cu acestea s'au distribuit cărțile de cuprins religios.

Incheiem acest raport amintind, că pelerinii, între care au fost mulți intelectuali din Timișoara și din Arad, au avut prilejul să și desfășoare sufletele în fresca mauzoleului construit pentru veșnica odihnă a răposajilor chiriarhi ai Aradului. Alt prilej de sufletească desfășurare l-a dat pictura înnoită și întregită din biserica Mânăstirii. Fresca mauzoleului, înnoirea și întregirea vechii picturi (se pare din veacul al XIV-lea) din biserică sunt opera profesorului Atanasie Demian, cunoscutul pictor al mai multor biserici din țară, între care pomenim aici paraclisul din Balcic al Reginei Maria.

Pelerinii s'au întors acasă, ducând mângâierea slujbelor și învățăturilor ascultate.

Raportor

Răsunet dela sate

La moartea Reginei Maria**)

Cuvânt de pr. C. I. Bodea, Dezna.

Clopoțele se tânguie în munți și văi. Țara s'a îmbrăcat în doliu mare și însăși natura mișcată de atâta consternare omenească a plâns și ea trei zile în șir.

A murit Regina Maria!

În sbaclumul unor chinuri trupesti de aproape doi ani, unite cu întristări și dureri sufletești, Aceea care a fost buna și marea noastră Regină se desprinde acum, înălțându-se la locul de veșnică odihnă. Țara întregă o plânge; toți aceia, în sufletul cărora pălpăle candela credinței și a dragostei pentru Țara românească, o plâng; căci cu Ea apune nu numai gloria unei Regine, ci se stinge un far luminos, al cărui raze au luminat drumuri și poteci din toate colțurile lumii spre Țara ei dragă.

Copila naivă și timidă a întunecatului Scoții, Ea și-a părăsit cu jale Țara ei de naștere și a renunțat la toate plăcerile ce i-le putea da o viață îmbelșugată, în libertate și fără grije, ca să primească o sarcină a unei prea grele misiuni. Dar poporul român a primit-o cu toată căldura și vogașia, și în curând tânără moștenitoare a tronului se confundă cu idealul

*) Într'un număr apropiat vom da informații mai de aproape. Redacția.

**) Cules de mai înainte, publicat d'abia acum, din pricina aglomerației de material nou. Redacția.

blajinilor El supuși. Durerile El n'au fost numai ale El; au fost ale unul Regat întreg, care și el era tânăr și care creștea și se desvolta odată cu frumoasa lui Domniță.

Dumnezeu a înzestrat-o cu o minte clar văzătoare și ageră, — ca aceluia mai iscusit diplomat, — pe care, neprecupețit, a pus-o în slujba țării sale. Ochiul și sufletul El de poet a prins toată poezia românească și a luptat din răputeri, să fie cunoscută, respectată și iubită de o lume întreagă.

Mal târziu, când frații din atâtea provincii robite înălțau strigătul disperat al Unirii celei mari și sfinte și-și vărsau sângele pentru Ea, Majestuoasa Regină deveni duloasa și blândă „Mamă” pentru răoiți, și dârza și neobosita încurajatoare pentru cei de pe front. În 1917/18, când trupele noastre suferiră grelele înfrângeri din partea generalului Falkenheim, cari aduseră odată cu aceasta căderea capitalei, căderea Bucureștilor în mâinile germanilor dușmani, speranțele într-o Românie dela Nistru pân' la Tisa începeau să slăbească. În disperarea generală și a armatei, sufletul de viteaz al Reginei cavaler străjuia ca o lumină. Alături de N. Iorga, se nizuia ca, pe calea ziarului, să ajungă la urechile și să intre în inimile descurajate strigătul României, care dăinuia în ciuda tuturor pledicilor.

Invinși, umiliți de o pace, care făcea din noi robii germanilor, Regina, marea Regină a concentrat în Sine sufletul României Mari, călcând peste legăturile personale și trăind numai pentru Românie.

Și România ei dragă a văzut soarele strălucind, mândru, deasupra hotarelor întregite, și lacrimile ei s'au înfrățit pe tot întinsul țării cu lacrimile de bucurie ale nollor supuși, cari o aclamau în Claba, în Oradea, în Timișoara, în Suceava, Chișinău sau în Dobrogea.

Faima țării noastre trecuse hotarele, odată cu faima mândrei Regine.

Dar Dumnezeu i-a dat mai multe încercări decât a putut să îndure, și poporul întreg a rămas neputincios în fața durerilor ce au lovit-o.

În însoțita Italie, gândurile noastre îl urmăreau evoluția boalei cu îngrijorarea copiilor pentru mama lor bună și iubită. Când starea sănătății a spulberat și ultimele speranțe, în sufletul El zdrobit n'a mai răsunat decât ecoul cereac al tovarășului El de glorie, al *Marelui Ferdinand*, care o cheama la El acolo, în locul de cinste, să se înalțe în același zi de acum 11 ani, când s'a dus și Regele dintre noi.

Și scris a fost în cartea sfântă, ca mama să moară între copiii El; și sicriul El să fie străjuit de toți copiii, cari au iubit-o.

Regina Maria s'a întors, să moară acasă: căci România e casa El. În temelia El a fost zidită toată vitejia, farmecul și inteligența scilpitoare a unei Femei de elită.

Și astăzi noi toți frații, surorile și copiii El, îl străjuim sicriul, iar sufletul ei plutește fericit deasupra noastră. Credința în noi nu-l este desmițată. Cuvine-se dar, ca pe pământul care își deschide brățele, să primească o plămădire regală, să ingenunchem și noi; și lacrimi sincere omenești să se unească cu lacrimile cerești, aci în pământul El. Pentru noi a luptat. Într-un noi va rămânea, căci a noastră a fost și a noastră va fi în vecli vecilor.

Și acum prea frumoasa și mândra noastră regină! Azi e ziua Ta cea mai frumoasă, ca și Tine, zi

mare și sfântă, când Te înalți în răsunet de clopote și imnuri ale tuturor bisericilor din țară. Te înalți în halne strălucitoare, cu colț de erou, cu paloș de foc, mal mândră și mal frumoasă ca nici odată.

Azi nu mai ești moartă; azi Providența Te dă adevăratul vieți.

Z'ua Ta de azi, de acum înainte va fi un mare praznic de înălțare sufletească pentru întreg neamul românesc. Steagurile țării nu vor mai fi cernite, clopotele nu vor mai răsună a jale și durere, căci azi, dincolo de aceste sfere pământeste, Ți-se face o primire cerească. Acolo iubitul Tău Soț, viteazul și marele Ferdinand, Te așteaptă, alături de eroina Ecaterina Teodorolu, care Te va decora cu cununa aleșilor lui Dumnezeu.

De azi înainte Vei străluci între mal marii nostri: Mircea, Ștefan, Mihai; și gardă-Ți vor face triumfiriv munților apusei și mulți alții. De acolo vei priveghea, vei îndruma și vei apăra, cu ei, neamul acesta în veac, Amin.

Despre ce să predicăm?

18 Septembrie. Duminecă după „Inălțarea sf. Cruci”. Drept încheiere a seriei cuvântărilor privitoare la bunăcuviința creștină, se va vorbi azi și despre comportarea creștinilor față de locurile și lucrurile sfinte.

Vom arăta, că pentru săvârșirea celor mai importante lucrări sfinte, avem locuri și lucruri sfinte. Cel mai de frunte între acestea îl ocupă biserica, în care se săvârșește sf. Liturghie, și se păstrează moaștele sfinților. Despre ea s'a vorbit.

Între locurile sfinte se mai numără: capela, clopotnița și cimitirele. Toate acestea cu privire la scopul de evlavie și sfințenie pentru care există, trebuie respectate de toată lumea.

Venerarea bisericii, ca locaș al lui Dumnezeu, rezultă din dreptul divin, pe care Hristos Domnul l-a arătat atunci când a gonit din templu pe cei ce îl profanaseră, făcând acolo afaceri comerciale. Acelaș respect se cuvine și capelei, care nu este altceva, decât o biserică, mai mică și clopotnițel care este strâns legată de biserică.

În clopotniță se află clopotele, cari prin glasul lor ne cheamă și atrag atențiunea noastră asupra anumitor timpuri în cari se săvârșesc lucrări sfinte. Este deci imoral și păcat a face — cum se obișnuiește adeseori — din tragerea clopotelor bătae de joc și lucru de petrecere.

Tot un astfel de loc ca și clopotnița este corul. Am văzut în unele cazuri, nume și alte lucruri, scrise pe perți sau chiar clopote în scândurile din cor. Este o împletare și păcat.

Cimitirul în vechime era curtea bisericii. În timpurile persecuțiunilor bisericii, creștinii morți se înmormântau în catacombe și numai mai târziu în locuri limitate special pentru aceasta, de obicei în curtea bisericii. Azi, avându-se în vedere anumite condițiuni sanitare, cimitirele de obicei sunt la marginea satului, sau Orașului, formând proprietatea bisericii ori a comunității publice respective.

Oricum sunt însă, prin rugăciunile făcute și ceremonialul observat la întemelierea lor, devin locuri sfinte.

Abstrăgând de acest ritual prescripș, cimitirele devin și sunt locuri sfinte prin însuși faptul că sunt lo-

cașuri de odihnă a cetățenilor bisericii, a fiilor lui Dumnezeu, ogor divin în care se seamănă trupuri întru stricăciune și vor răsări întru nestricăciune, se seamănă trupuri firești și vor învia trupuri duhovnicești. (I Corint. 15₁₂₋₁₄.) Pentru aceasta într'un cimitiștînt după ritualul prescriș, poate să se înmormîntar teze numai membrii ai bisericii lui Hristos. (Canon, 45,46 Apost.)

Nu se cuvîne, prin urmare, creștinilor, a strica mormintele, — călcînd peste ele și pîscînd cu vitele, îndeosebi cu porcii prin cimitir — a rupe și deteriora plantațiile din jurul mormintelor, a rupe crucile, ducîndu-le acasă pentru foc și alte asemenea necuviințe. Celce face unele ca acestea, nu este numai un necuviincios, ci un profanator de locuri sfinte și pe lângă pedeapsa lui Dumnezeu, va avea de suferit și rîgoriile canoanelor și legilor civile. (Can. 76,97 Trulan). Ceeace privește lucrurile sfinte și sfințite, vom arăta credincioșilor, că cele dintîi sunt acelea cari se referă exclusiv la săvîrșirea sfintei Euharistii și antimisul, iar celelalte sunt acelea cari se întrebunțează la slujbele bisericesti, independent de sf. Euharistie.

Imunitatea lucrurilor sfinte și sfințite este aceeaș ca și a locurilor sfinte și atît după canoane cît și după legiurile civile, celce profanează, sau înstreinează un astfel de lucru, se pedepșește. (Can. 72-73 Apost.)

S'ar mai putea vorbi și despre persoanele sfințite, adecă gradele ierarhiei bisericesti și cinstirea lor. Fiecare frate preot o poate face după chibzuiala sa, avînd în vedere textul biblic dela Matei 10₄₀ — Marc. 9₃₇ — Luca 10₁₆ și Ioan 5₃₃.)

Bibliografie

Dr. Vasile Gheorghiu, *Epistola către Romani, a Sfîntului apostol Paul. Introducere, traducere și comentar. Ediția II Cernăuți, 1938. Pagini 268. Prețul Lei 250.*

După ce, încă de multă vreme, ediția I se epuizase, apare acum, recent, o nouă ediție, revăzută și complectată, asupra Epistolei către Romani, pe baze științifice de isagogie și exegeză de către acelaș autor I. P. C. Sa Păr. Arhipresbiter Mitrofor Dr. V. Gheorghiu, profesor la Facultatea de Teologie din Cernăuți, actualmente cel mai mare și mai autorizat exeget al Bisericii Ortodoxe ecumenice. Traducerea e făcută de pe acel text critic grecesc, care actualmente, după cercetările mai noi pe terenul criticii de text, stă mai aproape de timpurile apostolice. Peste tot, comentarul este mult mai bogat decît în ediția precedentă. În deosebi se stîrue asupra acelor locuri, în cari interpretările altor confesiuni sau comunități creștine diferă de cele ale noastre, ca de ex. despre interpretarea noțiunii: *Dreptatea lui Dumnezeu* (1, 16, s. și 3, 21 ss.), sau despre *hotărârea lui Dumnezeu de a ne chema pe noi la mîntuire* (8, 29 s., 11, 22 s. etc.). Interpretarea linde de a reda înțelesul și sentimentele, pe cari însuși sf. apostol Paul a voit să le dea, în această atît de importantă și frumoasă epistolă. De aceea I. P. C. Sa Păr. autor al acestui comentar redă, în sprijinul explicării corecte a textului, și motivele psihologice ale sf. ap. Pavel, ale adresajilor și ale cititorilor de azi. Aceasta de altfel îi este nota caracteristică în toate comentariile ce le are tipărite, sau numai litografiate. Cuvintele grecești, susceptibile de interpretări eronate, le explică grama-

tical, lexical și uneori și istoric-evolutiv și comparativ cu nuanțele lor la vechii clasici. Preciziunea e atît de bine redată și într'o limbă atît de clară și de ușoară, încât comentarul poate fi citit, alături de cel mai culti teologi ai Bisericii noastre, cu egal folos, de cel mai umil laic, care are o cît de mică noțiune de alfabet. Exemple, luate la întîmplare: Rom. 6, 14: „Căci păcatul nu vă va stăpîni pe voi fiindcă nu mai sunteți sub lege, ci sub har”. — „Pe viitor nu mai există teamă, că păcatul îi va stăpîni. Păcatul a avut cîndva o stăpînire asupra omului și a. atunci, cînd omul stătea sub lege Cîta vreme omul stătea sub lege, el mereu lua indemn dela poruncile legii, ca să facă chiar ceeace oprește legea (cf. 7, 7 ss.). Omul de sub lege comitea păcate și le comitea, fiind deplin conștient de ceea ce face și de vinovăția sa. Situațiunea este acum alta. A intervenit grația divină. Legea a instăpînit păcatul. Grația divină a desridicat păcatul. Așa se face, că noi cei ce ne-am botezat și am murit odată pentru păcat, nu mai stăm sub lege“... ș. a. m. d. Dar claritatea și preciziunea se evidențiază, mai ales, în locurile mai grele din epistolă.

Noțăm, că în Introducere, autorul determină în mod strict științific: cuprinsul, autenticitatea, adresajii, motivele, scopul, timpul, locul și integritatea epistolei, după care urmează apol, pe nu mai puțin de 17 pagini, bibliografia folosită: comentarii și tratate la epistola către Romani. Tehnica este ireproșabilă, pe hîrtie velină, cu caractere clare și fără erori.

Marea autoritate a I. P. C. S. Păr. Prof. Dr. V. Gheorghiu, ales de curînd membru onorific al Academiei Române, prezintă o garanță mai mult decît suficientă, spre a nu avea nevoie de reclamă asupra noului Său comentar.

Cartea nu poate lipsi din nici-o bibliotecă. Se poate comanda dela Tipografia noastră Diecezană. (p. d)

Coriolan Petranu: *L'art roumain de Transylvanie*, București 1938. Are 97 pagini. Prețul? E titlul unei noi lucrări, pe care o publică merituosul profesor de Istoria Artelor la Universitatea noastră din Cluj și bărbat cu o bine stabilită reputație mondială în acest domeniu. Volumul e extras din admirabila revistă de propagandă românească „La Transilvanie”, pe care o scoate d. prof. univ. S. Dragomir, de o serie de ani, pentru informarea străinătății. În acest cadru de propagandă și de profilactică națională, lucrarea dlui prof. C. Petranu este cît se poate de bine venită, mai ales după ce, în lucrarea sa, înmănușează bogatele roade ale cercetărilor sale și ale altora, în domeniul istoriei Artelor românești, în special cu privire la vechile noastre biserici, de lemn și de piatră, din întreg cuprinsul Ardealului, și la pictura și alte obiecte religioase din cuprinsul lor. D-Sa s'ajunge, pe firul expunerii sale, până la vremi apropiate de noi, remarcînd și stări mai nouă, cu privire la arta religioasă și profană modernă.

Di profesor C. Petranu a îndeplinit și astădată o lucrare vrednică de toată lauda.

Cronică.

La Maglavit au început lucrările de construirea „catedralei” — așa cetim în gazete. Și anume, la 2 August a fost pusă piatra de temelie

în beton armat. Au asistat reprezentanți bisericești și politici, la săvârșirea sfintei slujbe în sobor. A vorbit și ciobanul Petrache Lupu, spunând: Cât se bucură „Moșul” de ridicarea noului locaș de închinăciune „la Buturugi”, și îndemnând lumea la viață îmbunătățită. Ne bucurăm și noi din tot sufletul de începerea lucrărilor, pe cari le dorim terminate bine și cât mai degrabă. Numai cu una nu ne putem împăca: Biserica dela Maglavit, fiind mănăstirească, de ce se numește cu numele, impropriu pentru ea — de „catedrală”?

Evreilor din Germania le merge iarăși rău, din pricina măsurilor de drastică apărare din partea regimului Hitler. După numeroase arestări, s'a procedat și la sechestrarea averilor evreești. Mai nou s'a adus hotărâre de desființarea sinagogii de mari proporții, din Nürnberg. E treabă Germaniei cum își face apărarea, „rassistă” și economică sau pe orice nume l-ar spune. Dăstul, că Vaticanul a găsit temeiuri de a osândind rasișmul german antisemit, pe motiv de creștinească iubire datorită deaproapelui. Dar, oare, în Vatican s'a spus, totatunci, că hăpșinia iudaică, economică-financiară, ca și stricăciunea în moravuri, provenită din aceeași parte, dau sau nu, temelu de oarecare apărare împotriva „urâciunii pustiitoare”, deslănțuită între creștini cu concurs iudaic?

Colindători baptiști străini își fac iarăși apariția în județul nostru. Vineri, în 6 August adică au sosit la Curticiu — un centru baptist românesc — după cum ni-o spune o foaie locală, Dunning Georges, de origine din Zeelandă-nouă, delângă Australia chiar, președintele asociației mondiale a tineretului baptist și domiciliat în Londra. A venit să-și cerceteze „coreligionarii”, însoțit de alți 15—16 „englezi” (?). Sâmbăta au venit, se spune, la Arad și au plecat apoi pe sate, pela baptiștii nostri din județ. N'ar strica să se intereseze de aproape și autoritățile de cauză; tot așa preoții și credincioșii nostri: să raporteze, fără alt ordin, superiorității bisericești. Nu de alta, ci pentruca, cu dreptul cu care orice „vântură-țară” calcă țara asta cum și când îi place, să știm și noi ce se petrece printre noi. Și, pentruca de va fi cazul, să poată și On. Minister al Cultelor și cel de Interne, să-și spună un cuvânt. Și mai departe, și pentruca s'o știm și noi: dacă dreptele rigori de azi n'ar fi să se întindă și în această direcție de profilaxie națională?!

Congresul general al Învățătorilor, de astă dată, s'a ținut la Constanța, cu fastul și însuflețirea, cari pe bună dreptate caracterizează aceste congrese de oameni însuflețiți. Dintre desideratele profesionale, cuprinse în motiunea votată în ziua a doua a Congresului, remarcăm și noi câteva puncte: Pe bună drep-

tate se cere, pentru învățătorii, un salariu de bază, începător, în suma de cel puțin 4000 Lei, lunar. Firește, preoții stau alături de acest desiderat încă și din motivul, că — cu leafa lor, mult mai mică în comparație cu studiile teologice și cu rostul social — au revendicări de formulat, și din a lor parte. — Tot așa s'a cerut dublarea ajutorului familiar, și ca acesta să se acorde pentru toți copiii, și încă inversând, dela ultimul spre cel dintâi. În această privință, a ajutoarelor familiare, ni-am spus și noi cuvântul, cu alt prilej, cerând aproape același lucru, din motive etice și sociale-naționale. Un alt bun lucru se plănuiește de pe urma unui nou desiderat: căsătoriile corpului didactic primar să fie trecute prin examinarea și încuviințarea Inspectoratului școlar. Desigur, pentru a se evita căsniciile nepotrivite din punctul de vedere al nivelului cultural — să sperăm și izolarea căsătoriilor mixte! — După cum și în Biserică, de ex. în eparhia noastră e fixat minimumul de grad cultural al viitoarelor preotese. Și așa, am putea găsi și alte potriviri între doleanțele și necesitățile Clerului și cele ale Dascălului, pe cari, pe amândouă le dorim deopotrivă satisfăcute, în vederea misiunilor lor, așa de aproape înrudite.

Din Polonia vine știrea, că sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe de acolo, având în vedere situația generală din ultimul timp a Bisericii Ortodoxe polone, a rânduit și ținut, în zilele de 1,2 și 3 August, post special. În aceste zile adică, în toate bisericile ortodoxe din Polonia, s'a făcut serviciu divin, de clerul îmbrăcat în odăjdii negre. De asemenea și credincioșii au asistat, în haie de dolii.

Cum se vede dragostea catolică față de Ortodoxie se resimte tot mai mult. (A. C.)

Cerc cultural „Astrei” în Micălaca. Nu de multă vreme a luat ființă în suburbia Micălaca, Societatea meseriașilor români, de sub președenția C. Părinte I. Marșiev, la îndemnul cărui, noul societari s'au încadrat în despărțământul Arad al „Astrei”, constituindu-se în cerc cultural. Înaugurarea oficială a activității noului cerc a avut loc Duminică 4 Septembrie a. c., printr'o ședință festivă, la care au luat parte și delegați ai despărțământului „Astrei” din Arad, cari în cuvintele alese au talmăcit rostul înalt ce-l are de împlinit noul cerc cultural în mijlocul populației din Micălaca.

În seara aceeași zile a avut loc în Casa Culturală din Micălaca o reușită serbare culturală, cu un program bine înlocmit și foarte bine executat.

Menționăm totodată, că noul cerc al „Astrei” are deja un cor bisericesc instruit și condus de neobositul Părinte V. Lugojan, care în repetate rânduri a dat răspunsurile liturgice în Sf. biserică din Micălaca.

Noi încrestăm aci acest început de activitate și dorim ca el să fie continuat cu aceeași râvnă ca și până aci.

Informațiuni

Catedralei din Timișoara i s'au sfințit clopotele, în ziua de 28 I. tr. Actul sfințirii i-a săvârșit P. Sf. Sa Părintele *Episcop Andrei*, cu un mare sobor de preoți și în cadre de mare însuflețire și participare largă a localnicilor și a altora. Cuvântarea P. Sf. Sale o publicăm la loc prim, în acest număr.

La expoziția internațională din *Berlin*, aranjată recent, a participat, prin meseriași de ai săi, și România, care da pe urma lucrărilor solide, ce au fost expuse, a obținut locul al doilea, la premii: cu 31 grand-prix-uri și 129 diplome de distincțiune. Dintre ceie au obținut distincțiune face parte și d. *Iacob Toma* șeful compactoriei noastre eparhiale.

Inregistrăm, cu plăcere și cu bine meritată laudă, această apreciere, acordată muncii românești și unul harnic lucrător al unui așezământ eparhial.

Nr. 7566/1938.

Circular

către toate oficiile protopopești și parohiale din cuprinsul Eparhiei Aradului.

Fondul de propagandă religioasă, precum îl arată și numele, s'a înființat cu scopul de a veni întru ajutor credinței Noastre străbune cu cuvântul și cu fapta acolo, unde este ea amenințată de duhul vremii și îndeosebi în parohiile contaminată de dușmanii bisericii noastre ortodoxe și prin ea de dușmanii naștrii noastre.

Cum propaganda și ținerea vie a făcliei călăuzitoare în lupta contra dușmanilor vremelnici, neadormiți, reclamă cheltueli considerabile, cum mijloacele și resursele fondului sunt sletite, astfel, că nu mai poate face față chetării sale așa cum cer trebuințele zilnice, și cum multe din parohiile noastre și-au uitat îndatoririle către acest fond: reinprospătăm dispozițiile circularelor Noastre de până acum în deosebi celea ale Circularului din ședința plenară dela 18 Dec. 1930 cu No. 7552/930 și cerem parohiilor să administreze aici cel mult până la 15 Oct. a. c., sumele rămase restante în sarcina cassei până cu finea anului financiar 1937/938, iar cotele curente cel mult până la 1 Decembrie 1938.

Sumele restante le află fiecare preot în socoata parohiei, iar cotele curente sunt induse în bugete.

Prea Cucernicii Părinți protopresbiteri vor încasa sumele încă neadministrate până la proximele vizitațiuni canonice și vor ține în evidență încasarea și administrarea cotelor deodată cu alte contribuiri oficiale.

Arad, la 9 Sept. 1938

† *Andrei*
Episcop*Virgil Mihulin*
referent eparhial

Nr. 7494 | 1938.

Comunicat

În urma adresei On. *Minister al Cultelor și Artelor*, comunicăm personalului bisericesc din subordine

spre știre și conformare că pe viitor toate cererile trebuiesc adresate către acest minister numai pe cale ierarhică, adică prin Chiriarhie.

Arad, 9 Sept. 1938.

P. Givulescu.
Consilier referent eparhial

Comunicat

În conformitate cu adresa Ministerului Cultelor și Artelor Nr. 31171 din 13 Iulie a. c. comisiunile de licitație sunt îndatorate să primească la licitațiile publice pe toți concurenții, cari depun garanțiile în efecte garantate de Stat, însoțite de borderoul de proprietate în numerar sau în recipisele Cassei de Depuneri și Consemnațiunii.

Arad, la 3 Septembrie 1933.

† *Andrei*
Episcop.*Seculin*
consilier ref. eparhial.

Concurs.

Se deschide concurs pentru postul I-II cantor bisericesc ort., român în *Arad-Gaiu*.

Venitele sunt: 4-4 jug, pământ și stolele ce obțin.

Cererea cu diploma de cantor se înaintază Oficiului Parohial până la 25 Septembrie a. c.

2-3

—□—

Consiliul Parohial

Nr. 3576 | 1938.

Pentru îndeplinirea postului de diacon ceremonial la *Catedrala din Arad*, se publică concurs cu termen pe 15 Septembrie a. c. Cererile de concurs, însoțite de toate certificatele, se vor înainta Consiliului Eparhial.

Alesul va beneficia de salariul dela Stat în suma de lei 3350.

Dela reflectanți se cere cvalificațiune pentru parohii de clasa I. (primă)

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 23 August 1938.

† *Andrei*
Episcop*Givulescu*
consilier ref. eparhial.

—□—

Nr. 6783/1938.

Onoratul Minister al Cultelor și Arte'or, cu Deciziunea ministerială Nr. 32.833/1938 a recunoscut înființarea următoarelor parohii noi:

În județul Arad:

1. I. Gh. Duca (suburbie în orașul Arad),
2. Iermata neagră, plasa Chișineu-Criș.
3. Utveniș (cu filiile: Zimandul-nou și Zimanducuz).

În județul Timiș-Torontal:

1. Cărpiniș, plasa Jimbolea (cu filiile: Ecla mare și Ecla mică).

2. Grabaș, plasa Jimboalea (cu filiile: Bulgăruș și Cetai).

Pentru aceste parohii se publică concurs cu termen până la 15 Septembrie 1938. Parohiile sunt de clasa I (primă)

Beneficiile sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Venitul unei sesiuni parohiale reduse, pe timp de cel mult 1 an, având, cel ce va fi instituit, să plătească și impozitele după acest beneficiu.

De locuință se va îngriji cel instituit.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare, se vor înainta Consiliulul eparhial, Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 23 August 1938.

† Andrei
Episcop.

—□—

În conformitate cu ordinul Ven. Cons. Eparhia, Nr. 526/1938, se publică concurs cu termen de 30 zile, pentru îndeplinirea parohiei Baia protopoplatul Radna care devine vacantă pe ziua de 1 Octombrie a. c. prin trecerea titularului în pensie. Parohia se îndeplinește prin alegere.

I. Venitele :

1. Sesiunea parohială în extensivitatea ei de azi, de circa 33 jug., fânaș și pășune.
2. Folosința alor 2 intravilane, circa 3 jug.
3. Stolele legale.
4. Folosința alor 16 drepturi de pășune și din pădurea urbană.
5. Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.
6. Birul uzitat, care se ia în concurs din oficiu.
7. Casă parohială nu este. De locuință se va îngriji nou alesul.

II. Indatoriri:

Nou alesul își va îndeplini cu punctualitate indatoririle împreună cu serviciul pastoral, în și afară de biserică. Va predica regulat în Dumineci și sărbători. Va catehiza elevii dela școala primară, fără altă remunerație. Va plăti toate impozitele după beneficiul său preoțesc.

Recurenții vor cere încuviințarea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop, pentru a putea recurge. Cererile adresate Consiliului parohial din Baia, se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial, însoțite de documentele necesare.

Recurenții cu încuviințarea protopopului și cu respectarea dispozițiilor cuprinse în § 35 din Regulamentul pentru întregirea parohiilor se vor prezenta în sfânta biserică din Baia, pentru a servi, a cuvânta, a cânta și a face cunoștința credincioșilor.

Parohia este de cl. II-a deci dela recurenți se cere calificarea de clasa II-a rurală.

2—3

Consiliul parohial.

În înțelegere cu *Tralan Ciblan*, adm. protopopesc.

□

Conform Ordinului Ven. Consiliu Eparhial Nr. /1938, să publică Concurs cu termen de 30 zile, pentru îndeplinirea postului de paroh la vacanta parohie din Dobrești, protopoplatul Bălnăș.

Venitele din aceasta parohie sunt:

1. Sesiia parohială din 31 jug. arător și fânaș.
2. Intravilanul parohial de jumătate jug.
3. Stolele legale.
4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiu.
5. Intregirea dotației dela Stat.
6. Locuință cu 2 camere și bucatărie.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său preoțesc și va catehiza la școala primară din loc fără altă remunerație.

Parohia este de clasa a II-a.

Cererile de concurs însoțite de certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. din Dobrești, se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial ort. rom. din Arad. Recurenții vor cere aprobarea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial Andrei, pentru a putea concura și învoirea P. C. Protopop tractual, pentru a se putea prezenta în sf. biserică din Dobrești, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Consiliul Parohial ort. rom. din Dobrești.

În conțelegere cu *Ioan Trifu*, protopresbiter.

1—3

Aviz școlar.

Deoarece Avizul școlar, apărut în Nr. 36 al foaiei noastre, a apărut eronat, se rectifică precum urmează:

La Librăria noastră diecezană din Arad se află manualele de religioane, de curs primar, scrise de pr. Nicolae Crișmariu și aprobate de Sf. Sinod și anume:

1. Istorie religioase morale pentru cl. I, cu prețul Lei 15.
2. " biblice " " II " " " 15.
3. " " " " III " " " 16.
4. " " " " IV " " " 16.
5. " bisericesti " " V " " " 15.
6. " bisericesti " " VI " " " 16.
7. Morala Creștină " " VII " " " 18.
8. Călăuza Catehetului (lecții practice) pt. cl. I cu prețul . . . . . Lei 20.
9. Călăuza Catehetului (lecții pr.) pt. cl. II cu prețul . . . . . Lei 120.

Arad, la 6 Septembrie 1938.

Tipografia și Librăria Diecezană, Arad.